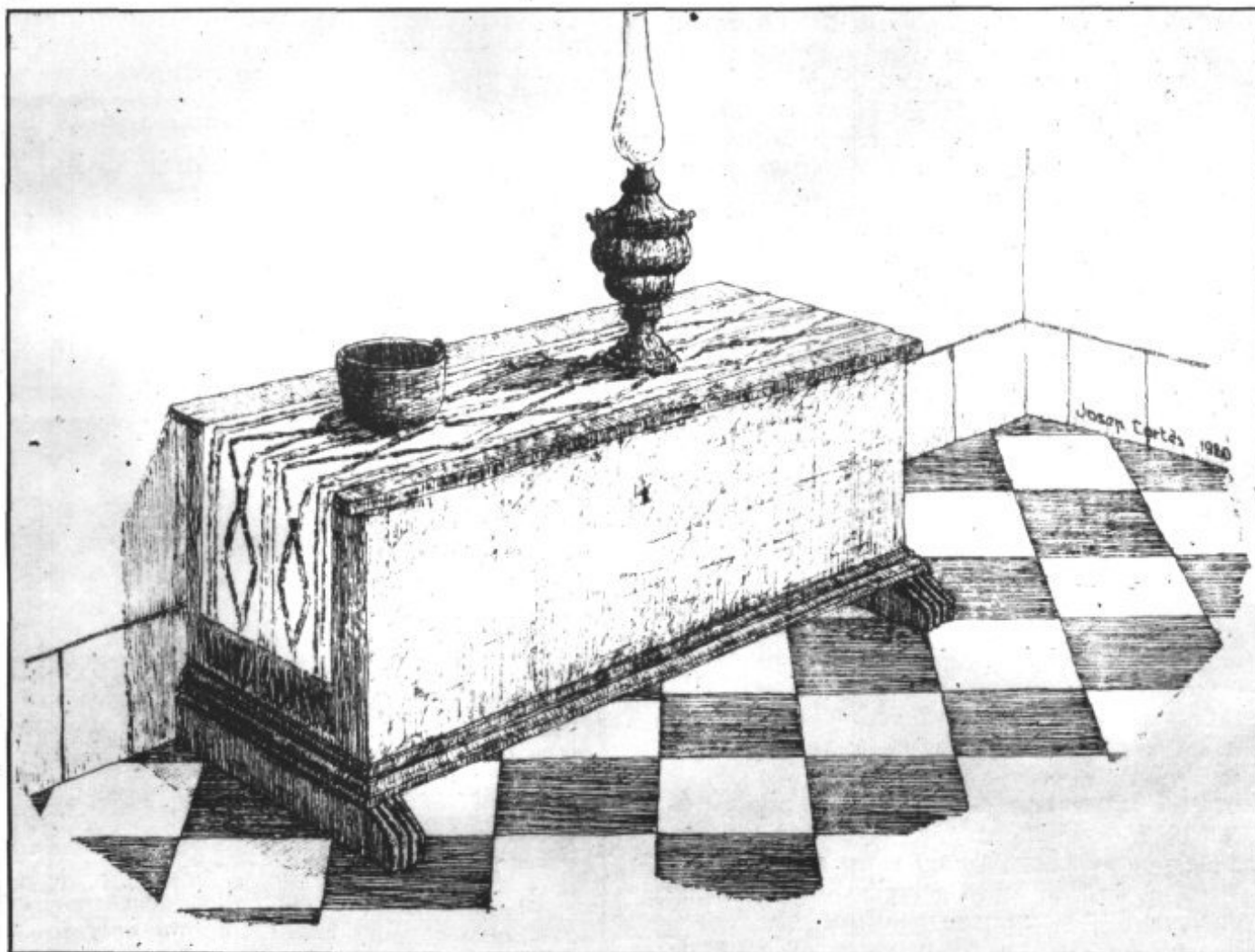

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

BOLLETÍ-REVISTA DEL CENTRE CULTURAL CARD * DESEMBRE DE 1986 * Nº 123

Darrerament, per diferents mitjans de comunicació de l'illa, han vist la llum diversos articles i comentaris que anunciaven la intenció d'alguns sectors de Cala Millor de separar-se administrativament de Sant Llorenç i Son Servera. Pareix ésser que estan descontents amb l'interés que demostra el nostre Ajuntament envers aquella zona i pretenen ésser ells mateixos els qui s'autogovernin. Segons ens han informat, la idea és constituir en primer lloc una entitat menor a la banda de Sant Llorenç; una vegada aconseguit l'objectiu, fer el mateix a la de Son Servera per acabar el procés unificant ambdues entitats menors i creant un nou municipi.

Deixant de banda l'enorme dificultat burocràtica que suposa la creació de nous municipis -possiblement no acabarien el procés dins aquest segle-, hi ha un punt que caldria destacar: si ni els calamillorers, ni els carrioners ni els llorencins estan contents amb les inversions que dins les respectives zones reealitza l'Ajuntament, ¿on van els 200 milions del pressupost anual? I la mateixa pregunta ja ens suggereix el problema: si no ho sabem és perquè l'Ajuntament no ho explica amb claretat, perquè entre els governants i els governats no hi ha comunicació. LLavors és natural que hi hagi queixes i sospites, perquè és ben lícit que hom vulgui sebre com s'administren els seus doblers.

Quant a l'improbable hipòtesi d'una separació de termes, vista la manca d'infraestructura amb què disposa el nucli llorencí en comparació amb d'altres que no tenen zona costera, potser no en sortíssim massa perjudicats. Ans al contrari, per ventura si vèiem disminuït el pressupost i la possibilitat d'influir a la zona marítima, alguns "polítics" que es presenten únicament per treure un profit personal se n'afluixarien i tendríem un corporació més honesta.

Però ja ho hem dit abans. El procés és tan llarg i complicat que possiblement tot aquest rebumbori no hagi estat més que una altra mesura de força per part d'aquells que gaudeixen d'una infraestructura que envenjam els qui ens ha tocat viure al nucli de Sant Llorenç.

Flor de Card

Bolletí-revista del Card, Centre Cultural de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Telèfon: 569119

Número 123

Desembre de 1986

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Centre Cultural Card

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Pont

Guillem Quina

Guillem Soler

Miquel Sureda

COL. LABOREN

Josep Cortès	La caixa	Portada
	Crònica Informal	8
	1986	10
	Índex del 86	12
	Espipellades	15
Varis	Art	3
Guillem Pont	Campaments	4
	Sant Llorenç, ahir	24
A. Servera	100 anys	6
	Batec	9
M. Galmés	Bàtec	9
	Índex del 86	12
	Si lleu...	22
	Comptabilitat	
J. Galmés	Poesia	14
	Esports	16
F. Clapés	Nadal	14
G. Quina	Jubilats	17
Ll. Ramis	Lara	18
	L'Octagon	21
APA		18
J. Bosch	Desvariejós	19
Ll. Artigues	N'Espardenyer	20
MOC	Objector	23
R. Rosselló	Història	23

NOTA

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

Guillem Nadal no és exactament una vocació tardana, tot i que en té una de les característiques més comunes, la vehemència. Les circumstàncies l'obligaren a ajornar fins fa dos anys la dedicació completa a la pintura, que fins aleshores havia estat una activitat marginal, intermitent, com un somni al qual adesiara guaitava per comprovar-ne la vitalitat. Fins que arribà un dia en què el somni o es mustiava o s'encarnava, i Guillem Nadal va haver d'hafirmar-se quasi in extremis com a artista, prenent una decisió no totalment desproveïda d'heroisme.

Una intensament sentida necessitat de recuperar allò que, sense acabar d'esser-ho, s'assemblava molt al temps perdut l'obliga a cremar etapes a un ritme molt fort, i, així, després d'una obra evocadora de móns amables i riolers, reveladora de la lluna de mel que vivia amb la pintura, ve un període en el qual rebehta el color damunt la tela, en unes marines en les quals el pintor vol posar a provar l'autenticitat de la seva decisió. Més tard, uns ecos ombrívols ompliran la seva obra; el pintor ha acceptat el repte del negre, sempre a la recerca d'una seguretat en ell mateix que, en començar a manifestar-se, paradoxalment l'espanta i el condueix a un altre repte, a encetar un altre camí. El més revelador de la forta personalitat de Guillem Nadal és el fet que tanmateix en les tres sèries hi alena un mateix artista, un mateix llenguatge en procés d'enriquiment; una coherència incontestable.

Impulsiu, frissós de veure a la tela les imatges que han pres forma dins ell, tanmateix deixa intervenir en l'obra una disciplina reflexió que, en esser ocasionalment vençuda per l'ansietat, pot provocar la destrucció del quadre. Exigent amb ell mateix, li demana al quadre l'equilibri entre els impulsos originals i la pausa crítica. Per això la seva obra conté, ben aparellats, el gest i l'anàlisi.

Guillem Frontera

Taller expressiu el de Guillem Nadal, pots i objectes mesclats per terra amb pintura, quadres per les parets i pels racons, senyes d'activitat a cada centímetre quadrat, un

estar al límit (de forces, d'espai), un caos al qual només pot posar ordre el pintor. I en aquest àmbit, la seva pintura, la successió d'imatges freqüent a freqüent l'excés, grans teles en les quals el gest és prolongació de la mà en una agranada, un autèntic magma en el qual les imatges quasibé es modelen. Quina confusió si, com volien els pulcres, el taller fos el mirall de les idees.

Els quadres, tanmateix, difícilment podrien ser d'altra manera. Guillem Nadal ha unit la tradició informalista, els modes de l'expressionisme abstracte i el fet de pintar amb el cos, el plaer de la pintura, i ho ha portat tot fins al final. S'havia d'enfrontar al paisatge i ho ha cercat "en l'interior" del seu estudi, tancant-se, donant voltes a uns conceptes, investigant, pintant.

Una llarga successió des dels fragments de boscos creuats per ràpides siluetes, fins a les monumentals palmeres, els xiprers o aquest "Paisatge del paquet de tabac", perfecte en allò que no anomena, aquesta mena de boirina tancant un retall de muntanya, contrallums en els quals els colors han de travessar diverses espessors, un aire de misteri ben sostengut en una composició d'aparències clàssiques.

Se segueix el ritme de la mà, l'adreça de l'agranada, les densitats; a vegades apareix una pinzellada molt més curta que ajuda a centrar la imatge, unificar les tensions del quadre; altres vegades -menys de cada vegada-, Nadal es deixa portar per l'enlluernament, l'acció, i abusa de l'efecte atzarós, el degoteig reiteratiu, en allò que sembla resultat de la seva convivència solitària amb la pintura. Tot evoca el combat: el lloc, la matèria, la relació amb la pintura. El més significatiu és que, a l'hora dels resultats, per dràstic i fins i tot violent que sembli el procés (una violència que arrenca d'un acte de possessió) un es queda amb l'enigmàtic, amb l'intuït, amb els conjunts en els quals la mirada de l'espectador té molt a dir, puix que dirigeix o interroga el quadre. Són obres que admeten perfectament el qualificatiu de romàntiques puix que posen en funcionament en qui les veu un sistema anàlog al que inspiren els ambients romàntics: Guillem Nadal ha arribat per un camí distint, no li ha calgut representar runes, el seu paisatge s'està fent a cada moment; tampoc no ha estat enclí a les veladures, sinó més aviat a l'herència del que és nou, no debades és dels pintors mallorquins més voluntariosament contemporanis.

Miguel Fernández-Cid

UNA EXPERIÈNCIA EDUCATIVA

1980 - UNA ALTRA FITA

Potser si ara mateix hagués d'assenyalar les fites fonamentals d'aquesta experiència educativa que han representat els campaments, assenyalaria, sense dubtar-ho gaire:

- * Inici, l'any 72 a S'Hospitalet Nou (Cala Virgili).
- * La perfecció, l'any 76 a Sa Barca Trencada.
- * La participació, l'any 80 a Son Serra de Marina.
- * La cloenda, l'any 84 a Son Real.

Curiosament, i és casualitat, quatre anys és l'interval de temps que separa cadascuna de les fites.

EL CARD INFANTIL

El temps sempre ha representat una poderosa arma: cura nafres i posa les coses al seu lloc. Els campaments, a l'any 80 tornaren al seu cau; Centre d'Esplai i Parròquia cediren material i persones a la secció infantil del Club Card -entitat morta però amb varis fills-, entitat on, d'altra banda, havien nascut els campaments nou anys abans.

La fusió, però, fou més teòrica que no pràctica. De fet es mantingué íntegra l'estructura del Centre d'Esplai, integrant-s'hi un grapat de monitors novells, no cremats en aquella dissortada (?) separació de grups.

Sens dubte, l'aspecte més positiu de la superació de grups fou la normalització de l'ambient, ja no hi havia els campaments dels pobres i el dels rics, el dels religiosos i el dels ateus... hi havia campaments i prou!

I això incidí ben directament en el desenvolupament del campament, tant en el nombre de nins com a les pors dels col·laboradors. És a dir, l'ambient era més distendit i normal.

LA SEGONA FORNADA DE PARES

Coincidint amb la fusió dels grups també s'estrevingué un altre tret important: la incorporació d'una nova fornada de pares amaratats d'un dinamisme més redical i decidit; faig referència a en Pere Torres, en Perè Comís, en Tomeu de Ses Sitgetes, en Jaume

En aquest, com a altres campaments, hi participà gent externa a l'organització específica.

Garbeta, en Guillem Soler... que aportaren nova saba als campaments.

A dir verno tot foren flors i violes, la "mescla" de pares resultà més problemàtica que la dels monitors al haver-hi alguns dels "pares vells" que se'n decantaren sense saber ben bé si era per desgana dels seus fills, per certa gelosia, perquè no podien seguir el nou ritme de participació establert o per desconegudes raons.

Cal remarcar, altra vegada, el paper fonamental dels pares tant en el Centre d'Esplai com en el Card Infantil al assumir un paper de col·laboració directe i decisiu, però sense interferir ni fiscalitzar la tasca dels monitors.

Val a dir, també, que a diferència del "grup d'amics que fa una cosa", els pares dels campaments era un grup ampli i heterogeni de gent amb un objectiu comú: facilitar el desenvolupament dels campaments. Compartir l'objectiu implicà participar i treballar en comú, cosa que, en alguns casos, comportà l'assentament d'unes noves bases de relació i amistat. Aspecte aquest que ara consider com un fruit indirecte i no programat dels campaments, cosa que no li resta ni importància ni transcendència.

EL CAMPAMENT

Quaranta-tres nins i tretze monitors -dos

grups alhora- passaren tretze dies sota els pins a Son Serra de Marina.

La preparació del lloc representà un doble esforç al haver d'"arreglar" dos indrets per no haver entès bé les senyes del President de l'Associació de Veïns.

Si ara l'hagués de definir diria que és aquest el campament de la participació, i no solament per les 132 persones implicades (a més de nins, pares i monitors vam comptar amb la participació directa i eficaç d'un grapat de persones), sinó també per la dinàmica que es desenvolupà: s'acordà que els pares prepararien aquí, a la vila, el menjar dels acampats. Realització que es faria en petits grups i que incloïa el transport del menjar però amb la clara, decidida -i radical- condició que, els pares, ni amb l'excusa de portar el menjar, podien visitar el campament.

Però, a més de realitzar el matjar, s'havia d'experimentar el menjar vegetarià... tot un grapat d'exigències que em fan endevinar, encara ara, la decidida fe així com el quasi perfecte acatament individual a les decisions preses en grup i de forma assembleària.

A nivell didàctic, a més, es treballaren textos i colors; aspectes que es reflexen en l'únic mural que s'exposà -al pati de la Rectoria- com aportació, visual i plàstica, dels campaments envers una vila més alegre.

La petjada d'aquest campament s'ha deixat sentir molt de temps (i quan dic això no vull atribuir-li l'exclusivitat del fet). No ho sé ara mateix, però no fa gaire era un fet no estrany veure pa integral en algunes taules, així com la confecció -almanco experimental- d'alguns plats amb absència de carn.

Tot fa, d'aquest, un campament entranyable. A nivell personal em reafirmà la importància i transcendència del fet educatiu -altra cosa seria plantejar termes de rendabilitat- així com la complexitat dels factors que hi intervenen, i també del difícil control de variables.

D'altra banda s'anava aprofundint en l'autogestió dels acampats. La preparació, lenta i llarga perquè aquells nins/nines que, iniciats a Sa Barca Trencada i que ens acompanyaven any rera any, fossin capaços de muntar, preparar -cosa ja feta- i també realitzar campaments de forma autònoma (aspecte que tindria una prova de foc a Menorca) en un ambient de companyerisme i respecte envers les persones i la natura.

GUILLEM PONT

Aquestes festes de Nadal

DOÑA FRANCISQUITA

en el Teatre Principal de Palma. Un gran espectacle per a tota Mallorca.

Informació: Autocars VASUER. T/ 563720
Coordina: Viatges EUROMAR T/ 727627

LEE - MINTO - LACOSTE - FULLIGAN

FILS

BOUTIQUE
CONFECCION
SEÑORA
Y
CABALLERO

MARLBORO - WRANGLER - LEVIS

HOTEL SUMBA HOTEL FLAMENCO

Aptos. Sa Mánega, bajos
CALA MILLOR

585837

CLÍNICA VETERINÀRIA

Passeig d'es Tren, 100
MANACOR
T. 554265

Burgues, s.n.
FELANITX
T. 581579

- * MATERIAL FOTOGRÀFIC
 - * ARTICLES DE LABORATORI
 - * FOTOGRAFIES DE
- MARGALIDA MOREY

S'ESTUDI

Baix d'es Cós, 11-E

Tel. 55 40 78

MANACOR

CENT ANYS DE VIDA, CENT ANYS D'HISTÒRIA

per Antònia Servera

N'Isabel Vaquer Gelabert, na "Bet Corema", complirà cent anys el pròxim 17 de gener, i això és el que em motivà a fer aquest article.

És poc comú que la duració de la nostra vida es faci tan llarga. La vida de l'esser humà és una petitesa comparada a la vida de l'univers del qual formam part; pot pareixer una contradicció que cent anys d'una persona, de la història d'un país siguin una menudesa. Segurament tot depèn de les comparacions.

Si es miren els darrers cent anys de la història d'Espanya hi trobam tants d'aconteïments que pareix quasibé impossible que en aquest període de temps hagi pogut canviar tant la manera de viure i pensar de les persones.

Record trossos de la història quan escolt la xerrada que vaig fer amb la centenària, una xerrada plena d'una lucidesa encoberta.

A l'any 1874 es produeix la restauració borbònica a la persona d'Alfons XII, el fill d'Isabel II. Mort el jove rei el 1885 ocupà la regència la seva esposa Maria Cristina, que poc després donarà a llum un nin: el futur Alfons XIII.

-Vaig néixer dia 17 de gener a les dues del capvespre de l'any 1887...

Durant la regència, Maria Cristina va esser ajudada per Cánovas i Sagasta, fins al 1902, data en què és declarat major d'edat Alfons XIII.

Acabat el període de regència es produirà "el desastre" de 1898: la guerra amb Estats Units i la pèrdua de Cuba, Puerto Rico i Filipines.

La restauració no és capaç de solucionar els molts problemes del país, perquè no els afronta amb profunditat, però és un període d'estabilitat política que Espanya, agobiada, empra per estroncar les seves ferides.

La societat segueix dominada per l'aristocràcia financera i l'alta burgesia. Mentres, l'exèrcit es professionalitza i s'allunya de la política.

-Vaig estar quaranta anys de criada a Ciutat...

A finals del segle XIX sorgeix un gran geni: Gaudí i comença a pintar Picasso.

L'època d'Alfons XIII cobreix el primer terç del segle XX; va esser testimoni de l'acumulació de greus problemes, la solució dels quals no arribava: els contrastos entre les estructures arcaïques del camp i el modern desenvolupament industrial, la distància entre un sistema parlamentari viciat, que tan sols tenia cura dels interessos de l'oligarquia.

-Abans feiem molta de feina... Jo m'estim més Palma que aquí, però no hi puc estar. Me'n vaig anar que tenia dotze anys i pertot he fet s'obligació, perquè es coneixement no l'he perdut mai.

L'empenta de les masses populars articulades entorn de poderosos sindicats, el conflicte entre l'estat molt centralista i els nacionalismes perifèrics, l'oposició entre una intel·lectualitat desitjosa de modernitzar Espanya i el pes d'una tradició que tan sols mira al passat, els bons negocis dels anys de la primera Guerra Mundial o l'orde imposat en temps de la dictadura de Primo de Rivera varen aconseguir enganar les classes dominants, però els problemes de fons continuaven intactes.

La segona República, breu en duració però de gran intensitat quant a vivència dels seus problemes, va intentar afrontar reformes substancials: dotar el país d'una constitució moderna, modificar unes estructures socioeconòmiques fòsils que actuaven de fre al desenvolupament, articular noves bases de convivència dels diferents pobles d'Espa-

nya. Però els propis errors republicans, la intransigència de certs sectors de l'esquerra i l'actitud de les dretes que quan es veren en el poder, a finals de 1933, tan sols pensaren en desfer les tímides reformes propiciades a la primera etapa, varen fer inviable el camí. L'abisme que separava ambdós bans es va anar fent gros. La conclusió final va ésser una tràgica i despietada guerra civil.

-No, no me'n record de res d'abans. D'ara, sí, però d'abans ¿qui se'n recordaria tanmateix?

La Segona República, que arribà com de puntetes, fou un intent seriós de democratitzar la vida del país. Cinc anys després de la seva existència els espanyols es varen enfrontar en una cruel guerra. La impossibilitat de trobar lloc per a la convivència entre les dretes i les esquerres, el xoc entre l'egoisme de les classes dominants i l'empenya revolucionària de la classe obrera va donar lloc a una guerra fratricida de perfils dramàtics, en la que es varen donar cita al mateix temps l'heroisme i la crueltat més despietada. En realitat la guerra era simplement la conclusió tràgica dels errors acumulats des de temps enrera. Però les conseqüències serien nefastes, doncs va servir per obrir un abisme profund entre els espanyols.

Madò "Corema" en el moment d'anar a votar a les darreres eleccions Generals.

L'Església va declarar "Cruzada" a la Guerra Civil i oferí, llevat de comptades excepcions, el seu ple ajut a la causa nacional. Els principis catòlics varen ésser adoptats com a únics inspiradors de la legislació civil.

-Un dia vaig anar a la beateta a veure ses monges. Vaig tocar i va sortir una monja i va dir:

"Oh!, això és aquella senyora tan bona dona!"

"No, la senyora bona dona, no. Tenc pietat de tothom..."

"Idò jo te faré un miracle"

"¿Que em vol dir quin és?"

"Te donaré una plagueta i aquesta plagueta té 12 sellos. No tens una germaneta?"

"Sí, sí (que era na Joana) i na Joana se n'anava a l'església amb mumare rossegant i a sa darrera pindola se va aixecar dreta. -"Seu, Cuaneta, que cauràs"- . -"No mumareta, puc caminar!"- .

¿Que no ho és un miracle que m'ha fet el Bon Jesús?

El ban guanyador de la Guerra Civil va establir un règim recolzat en les classes socials conservadores, beneït per l'Església Catòlica i fundat en el poder de Franco. Entre 1939 i 1951 el règim atravessà greus dificultats degut a l'aïllament internacional; la dècada dels 50 va ésser l'obertura a l'exterior (Pactes amb el Vaticà i els Estats Units); la dels 60 va coneixer un creixement econòmic insospitat. Però al mateix temps creixia l'oposició al règim que va declinar en el període comprès entre finals de 1973 (atemptat contra Carrero Blanco) i finals del 75 (mort de Franco). El règim de Franco deixava un país transformat en l'econòmic i social però amb greus problemes pendents de solució.

El pas de la dictadura a la democràcia l'hem solucionat de la manera més civilitzada que es podia esperar.

-Els joves d'ara són senyors. Abans feien molta més feina...

Segons tenim notícia, la comissió de Festes de l'Ajuntament té pensat organitzar-ne una, el dia de Sant Antoni, en honor de la centenària.

- "Pep, hi hauràs de posar molta d'imaginació a sa teva crònica si vols que te surti una mica entretenguda" -, em va comentar una espectadora del ple del 2 de novembre que seia al meu costat. I tenia raó. D'ençà que gairebé tots fan un cos, els plens de l'Ajuntament llorençí són de lo més avorrit. En Toni i tot, cansat de que no li facin cas, ja sols no demana res i es limita a fer constatar en acta el seu vot en contra de la política urbanística que es practica. Estic com a desmoralitzat. A mi que m'agrada tractar el punt amb un toc d'ironia per fer la burocràcia un poc més mengívola, la veritat és que d'aquesta manera em donen molt poques oportunitats de lluíment. Ja fris que s'atraquin les eleccions i per ventura algú intentarà desmarcar-se una mica de la política del batle i la cosa s'animarà un poc.

- ¿Vols dir que t'estimaries més que es barallassin per poder-ho contar als teus lectors?

- Home, tan com barallar-se, no, però sí que els fugís un poc la son i que donassin més color a les sessions.

- I com va anar?

- Va esser un ple "geomètric".

- ¿Que és que va sortir rodó?

- No, que la majoria dels punts que toquen feien referència a l'aprovació de polígons urbanístics de la zona costera. Alguns en pla de provisionalitat i d'altres que feia anys que estaven acabats, però polígons a la fi. Per ventura, ja que no tenim gaire coses per comentar, si agafàvem l'escaire i el compas i trèiem punta a l'ull de l'esfera, podríem trobar algunes semblances geomètriques dins la nostra Corporació. Per exemple:

* Encara que sigui prou conegut que en Tomeu Carbó i en Falera són dues **línies paral·leles** que només convergeixen a l'infinit, amb aquest pacte de govern han aconseguit la quadratura del **cercle**, que no és palla.

* Entre que en Toni Cuc no s'atura de punyir el batle perquè no aconsegueix els acords i aquest no els aconsegueix perquè en Toni Cuc el puny, tenim un **cercle** tancat que no duu punt d'obrir-se.

* En Tomeu Carbó, en Mateu de Son Carrió i n'Ignasi, si és ver que fan comptes presentar-se per separat, pretenen conseguir un **triangle** que els doni el poder per als vinentes quatre anys, cosa de lo més legítima i natural.

* Però mentrestant, entre el PSOE, el CDS, AP, UM i els independents d'es Busco formen un **pentàgon** tan conservador com el dels EEUU.

I això per posar uns pocs exemples, que sé cert que el desxondit lector no trobaria cap dificultat per formar **paràboles** partint de la idea de que "passar pel tub" és, geomètricament parlant, travessar un **cilindre** i que la llei de l'embut està feta amb un **con** cap baix cul alt.

- ¿I del ple no hi va haver res que et cridàs l'atenció?

- Únicament una aficada de pota del batle, que va reconèixer que a Sant Llorenç no dúiem gaire control de les obres i urbanitzacions degut, segons ell, a que no pagàvem cap persona que se'n cuidàs. N'Antoni Sansó es va cuidar de recordar-li que no havia anat tan errat mai, ja que pagam una Comissió d'Urbanisme i Obres, un arquitecte i un zelador que, almanco en teoria, se'n toquen cuidar una mica.

Josep Cortès

NAIXAMENTS

Maria Estefania Tello Pérez neix a Sa Co-ma dia 7 de desembre. És filla de n'Antonio i na Maria Remedios. Salut!

En Bernat Font Rosselló neix dia 18 a Ca-la Millor. És fill d'en Toni i na Maria. Enhorabona!

En el saló d'actes de la casa del poble es van celebrar les noces de l'agraciada senyoreta Caterina Roig Marimón amb el ben plantat senyor Andreu Femenias.

La núvia duia un vestit gris d'allò lluent que va esser l'admiració dels assistents, sense que el comentari vulgui restar mèrits a la camisa de seda i a la mudada des-estructurada del nuvi, centre d'atenció del públic femení.

Oficià la cerimònia el jutge de pau del poble, el senyor Miquel Pont.

Observin, observin la cara de felicitat dels joves.

(Ve de la pàg. 13)

T		
Tords	Sansó	193
V		
Viatge a Madrid	Ferrer	170
Vaga	Cortès	109
Z		
Zona costera	Cortès	49

Maria Galmés i Josep Cortès

FESTES

Com cada any, volem fer notar la nostra protesta perquè una altra vegada, per adornar la plaça, s'ha tallat un arbre. Enguany li ha tocat el torn a un avet. Ja sabem per experiència d'altres anys que la nostra protesta no serveix per a res, però volem que consti "en acta".

També volem donar la nostra enhorabona per la il·luminació nadalenca; fer una volta pel carrer Major durant aquestes festes ens fa oblidar tots els vespres que hem hagut d'encendre el metxero per trobar el pany de la porta, però ja se sap que les foranes no tenen gaire privilegis.

EXPOSICIÓ

Organitzat per el SMOE ha tingut lloc a la Rectoria una exposició de juguetes, unes fetes pels nins i d'altres que es poden trobar a les botigues. La finalitat de la mostra era orientar els pares de cara als Reïsi que els nins es divertissin mentres creaven la seva pròpia jugueta.

ESCOLA

Amb la finalitat de passar un dia plegats, el dia 7 de desembre pares, mestres i alumnes partiren a peu de la vila, pa-taleca, i se n'anaren a voltejar per Calicant, ses Piquetes i els horts de Balafi.

Varen esser més de vuitanta i no hi va haver cap denou.

NOCES

En Sebastià Martí Ballester i na Matilde López Sánchez es casen dia 6 a Sant Llorenç. Salut!

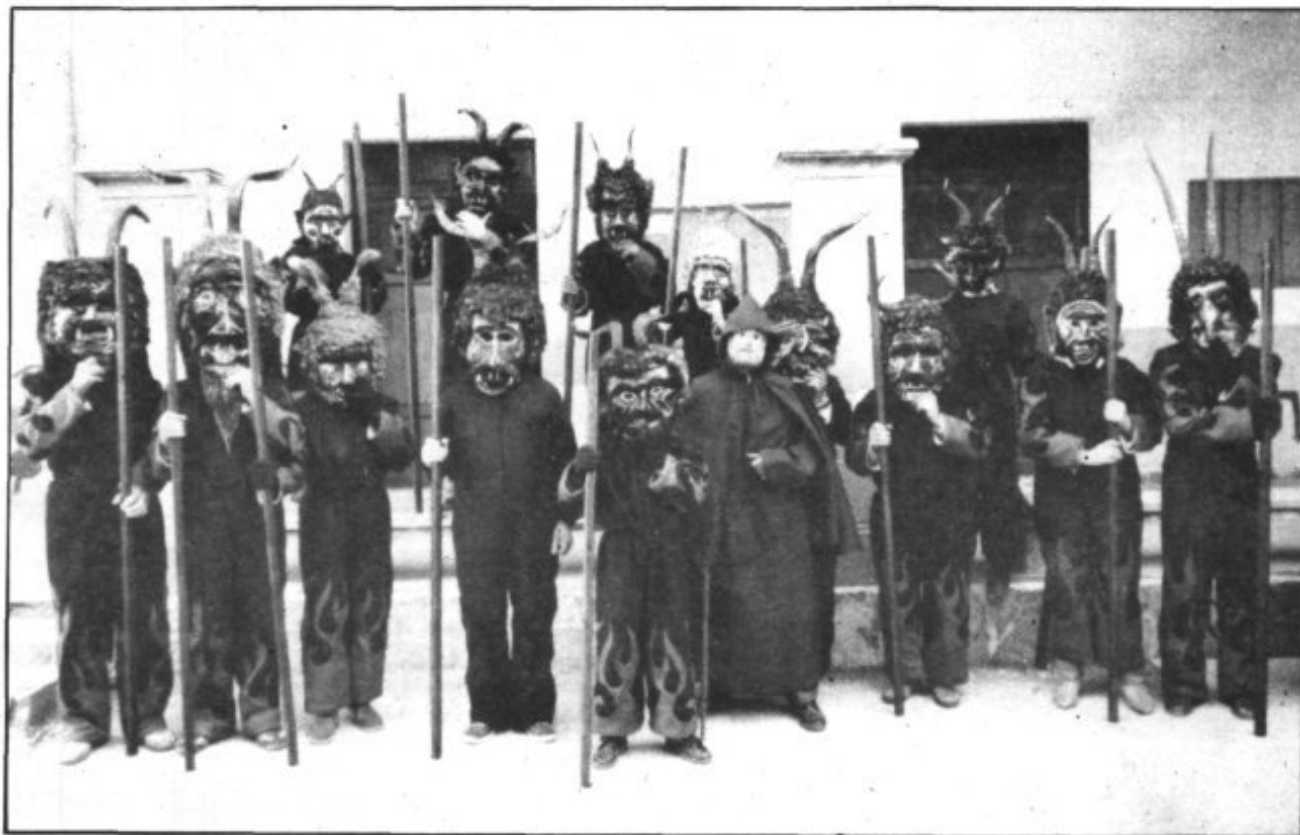
N'Andreu Femenias Grimalt i na Caterina Roig Marimon decidiren abandonar la tranquil·la vida celibatària i feren l'esclafit el dia 6 de desembre, sant Nicolau, patró dels al·lots. Si convé, que aquest sant beneixi la unió amb una bona descendència. Salut!

Antoni Riera Bauçà i Josefa Rodríguez Pereiro feren també l'esclafit el dia 27. Enhorabona!

DEFUNCIONS

Aina Bauçà Julià era viuda i mor a Sant Llorenç dia 22 de desembre als 89 anys. Al Cel sia.

Si haviem de destacar els quatre esdeveniments que més han caracteritzat l'any 1986 a Sant Llorenç, no hi ha dubte que aquests serien la "Dimoniada-86", l'adéu de Ses Monges, l'incendi de Sa Punta de n'Amer i la vaga de fam dels treballadors del "Bier Garten" a les dependències de l'Ajuntament. Anem a recordar-los una mica.

GENER

Unes 10.000 persones d'arreu de l'illa es donaren cita a Sant Llorenç per presenciar la "III Trobada de Dimonis", organitzada enguany per l'Ajuntament de la nostra vila. Al matzern municipal es va servir dinar a més de 750 convidats.

La fotografia mostra tota la cort infernal llorencina.

JUNY

Amb una avinentesa que ningú no s'esperava, a darreries de juny abandonaven el convent de manera definitiva les darreres monges de Sant Llorenç.

Després de 150 anys de presència a la vila -les tres primeres, encara que depenents de Manacor, arribaren el 10 de setembre de 1836-, la Congregació de Germanes de la Caritat donava per acabada una tasca de servei al poble concentrada, especialment, en l'ensenyament a les nines i l'assistència als malalts.

A la fotografia, sor Francisca, possiblement la dona que més al.lots llorencins ha guardat. Quan se'n va anar tenia 78 anys.

AGOST

El dia 18 d'agost, en haver dinat, amb una temperatura que rondava els 40º a l'ombra i amb un fort vent de ponent es va calar foc un 60% del pinar que cobreix Sa Punta de n'Amer.

A rel d'aquest incendi els partits polítics, les associacions d'hotelers i comerciants, els ajuntaments i les revistes de la zona adreçaren una carta al Govern per tal que prengué mesures. Sembla que foren escoltats puix el que demanaven fou introduït al projecte de llei.

SETEMBRE

La setmana compresa entre el 19 i el 26 de setembre, 12 treballadors del "Bier Garten" s'instal·laren a les dependències de l'Ajuntament i mantingueren una vaga de fam per reivindicar els seus llocs de feina.

La televisió, les ràdios i els diaris de l'illa donaren puntual informació de l'esdeveniment.

El tema va arribar fins el Defensor del Poble.

Josep Cortès

SECCIONS FIXES

APA					
3-47-71-91-123-183-203-238					
BÀTEC	Galmés-Servera				
12-32-58-78-106-123-152-174-190-212-229					
CÒMICS					
Corea	Artigues	14			
Le monde lironde	"	40			
The howling	Ramis	61			
Transilvània	Artigues	64			
The anvil	Ramis	80-105			
Supertipu	Artigues	84			
Petrogradital	"	104			
Borges	Matamalas	124			
Ca+moix	Artigues	136			
Requixal	"	156			
Tio Merlin	"	176			
El Trovador	"	196			
Planetes	"	216			
N'Espardenyer	"	240			
L'octàgon	Ramis	241			
CONGRÉS DE LA LLENGUA CATALANA					
1906-1986	P.J.Llull	4			
Presentació	"	23			
Textos legislatius	"	62			
Actes	"	70			
Decàleg		73			
Opinions		100			
Reus	J. Galmés	137			
COSTUMARI CATALÀ	Amades				
Gener		17			
Febrer		41			
Març		59			
Abril		83			
CRÒNICA INFORMAL	Cortès				
34-87-107-132-228					
EDITORIAL					
Dimoniada		2			
Referèndum OTAN		22			
Associació jubilats		22			
El pacte		46			
Consells escolars		70			
Eleccions generals		90			
Eleccions. Comentari		114			
Indefensió		142			
Vaga de fam		162			
Flor de Card		182			
Escola de música		202			
Cala Millor, entitat menor		222			
L'ESCOLA					
Enquesta	Varis	186			
Matances	C. Horrach	206			
Experiències	"	207			
ELECCIONS					
General	PSM	95			
Generals					
General					
Resultats					
Comentaris					
ESPIPELLADES	Cortès				
8-28-52-75-94-115-148-168-188-208-235					
ESPORTS	J. Galmés				
19-43-67-79-103-139-155-179-199-219-236					
GLOSES					
Joan Carbó		16			
Tomeu Pistola		82			
Joan Mesquida		108			
HISTÒRIA	R. Rosselló				
Vidre-vidriers		9			
Pescadors de corals		29-53			
Neules		53			
Montserrat		77-121			
Productes mallorquins		149-169			
Visita del virrei		189			
Tànger		209			
OBJECTORS	J.M.Cerezo				
175-194-217-243					
OTAN					
Opinió dels partits	Cortès	4			
10 raons de neutralitat	Pacifistes	26			
Resultats	Cortès	48			
POESIA					
I love you, titi	Bassa	27			
Rima bizantina	Bassa	27			
No	Galmés	39			
El racó de la porta	Mesquida	39			
És en aquests moments	Galmés	39			
Sigilosos esperits...	Galmés	56			
Hei, vosaltres	Femenias	76			
Morir per un instant	Galmés	103			
Davalla des de l'infinit	Galmés	120			
La terra és generosa	Cortès	120			
Noé	Pere Quart	120			
Prólogo	Lorca	145			
Vasudeva	Galmés	147			
La poesia es un arma	Celaya	167			
L'alba traïlla	Galmés	173			
Ja t'aime	Galmés	192			
Anàfora	Galmés	202			
Absurd	Femenias	203			
Serpentines	Galmés	234			
Nadal	Clapés	234			
PORTADES					
Dimonis	Trespeus	1			
Pau		21			
La compostura	Cortès	45			
Festa del llibre	Forteza	69			
Tria	Cortès	89			

Invasió dels turistes	Artigues	113	Escola de música		214
Incendi a Sa Punta	Cortès	141	Espera imprevista, L'	Pont	57
Actualitat	Cortès	161	Esquerra nacionalista, L'	Garcies	93
Cap		181	Exposicions	Cortès	211
Sa Punta	Matamalas	201	F		
Caixa	Cortès	221	Festes i costums	Pont	36
SANT LLORENÇ, AHIR			G		
Camp Roig	G. Pont	20	Gasolinera	Cortès	135
El mestre Artola	"	44	H		
Sa berena	"	68	Humbert, Ignasi (Ent)	Quina	166
Corpus Christi	"	88	I		
Sor Maria dels Innocents	"	112	Imatge, la	Cortès	163
Ses Monges	"	140	Ineficàcia...	Femenias	35
Sa Punta verda	"	160	Inversions		159
Mestre Pere	D. Quetglas	180	J		
Soldats a Burgos	G. Pont	200	Jubilats	Pont	154
Qüestió d'òptica	"	220	JUBilats	Quina	237
El sainete	"	244	L		
SJ LLEU...	M. Galmés		Lara	Ramis	238
18-42-66-86-110-138-158-178-198-218-242			Llengua a l'estranger, La	J. Massot	38
13 ANYS DE CAMPAMENTS	Pont		"Lleó", mestre Antoni	Sbert	65
Introducció		4	M		
1972. L'aventura		30	Maó, 1936	Cortès	96
1973. Dues tandes		54	1986	Cortès	230
1974. El forat		72	Mirall, El	Jubilats	213
1975. Porto Colom		92	Monges, Ses	Pont	128
1976. Sa Barca Trencada		146	Musicals, Cursos	B. Massot	190
1977. El Centre d'Esplai		164	N		
1978. La participació		184	Núvols	Aguiló	157
1979. El pes de les municipals		204	Nadal, Guillem (Exp)	Cortès	223
1980. Una altra fita		224	O		
ARTICLES			Odre, L'	Bordoy	85
A			Opinions	Cortès	144
Associació internacional	J. Massot	63	Ordinas, Magdalena (Ent)	Cortès	166
B			P		
Balnearis	Sansó	51	Pastor, Pere	Galmés	3
Billar americà	Roig	131	Patronat de música	Quina	210
C			Pòrtol	P.Joan	102
Carretet d'en Perdut, El	J.Jaume	134	Premi Alzina	Cortès	98
Cent anys	A.Servera	226	Prensa Forana, Premis		7
Centre document. musical	P.Esterich	74	Puigròs, Mateu (Ent)	Cortès	50
Coma, Sa	Cortès	150	Punta, Sa	Sansó	143-163
Consideracions	Cortès	215	Punta, Sa	Cortès	195-213
Cross	Mayol	211	R		
D			Rieras Torres, Pere	Pont	122
Dades del 84	Cortès	7	S		
Demam	Sansó	210	SMOE	Sancho	15
Desvariejós alcohòlics	Bosch	239	Q		
Dimoniada, La	Cortès	10	Quatre clotets, Els	Pont	172
E					
Escola Card, L'	Domenge	177-197			

(Continua a la pàg. 9)

SERPENTINES

Res és etern
-ho saps tu,
hò sé jo-:
més tard o més d'hora
es trenca el somni
i desapareixen els poetes
quan aquests esdevenen
mortals.

(Per a un quadre de Gauguin)

Uns caníbals
s'estaven enllestint
un aventurer explorador.

Descalç
l'home groc
fent cops ardents de
TAM!! TAM!
sota els arbres grisos
avisava amb prudència
la tribu.

Ferit. Incertesa

-tendres donzelles d'escuma
sedueixen les esteles de la nau-.

Hi ha poques gavines avui,
poques per estimar-nos.

(Desembre)

Remolins de fulles
-ja lliures per a sempre-
jugant a corre-cuita;
com bufa el vent!
Darrers arlequins de la tardor,
mai, mai predestinats:
s'enlairen, pugen al cel,
moren, tornen pujar...
No hi ha turments,
àdhuc m'oblid de Les qui em captiven,
del seu misteri i del misteri universal.
Remolins de fulles,
darrers arlequins de la tardor.

Jaume Galmés

JOIERIA FEMENIAS

LLISTES DE NOCES
OBJECTES DE REGAL

Carrer del Rector Pasqual, 8 * T. 569072

ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL
Telèfon 569505 * SANT LLORENÇ

NADAL

Enmig del camp,
dins una cova,
damunt unes palles
d'una menjadora,
al punt de mitja nit
neix Jesús, el Nin Diví.

Jesús ha vingut
ple de glòria i amor;
mos ha duit la pau
p'els hòmos que estimen
an els seus germans.

Francesc Clapés

Per fer-vos una idea de s'alt nivell d'eficàcia i control que duu sa nostra il·lustríssima Corporació, vos don part, si és que no ho sabíeu, que en es darrer número de novembre d'es "Manacor Comarcal", es nostro diligent batle no s'amaga gens ni mica de manifestar públicament que no sabia que s'estava construint una platja artificial entre s'Illot i Sa Coma.

Mare Santíssimeta del Sant Roser! Crec que és ben hora d'aplegar!

Es calamillorers tenen ses aigües canalitzades i es llorencins, no.
Es calamillorers tenen un parc i un passeig i es llorencins, no.
Es calamillorers han tengut tot s'estiu una patrulla que s'ha passejat en sa nit i es llorencins, no.

An es calamillorers els han arreglat es problema de ses inundacions i an es llorencins, no.

Es calamillorers diven que volen sa independència perquè s'Ajuntament no se'n cuida de Cala Millor...

Si arriben a ser llorencins...!

Segons es "Balears" de dia 17 de desembre, es regidors del CDS, PSOE i PSM -encara que en Toni Cuc m'assegura que va votar en contra-, afirmen que en lo de s'abocador de fems els "obligaren a acceptar que s'instal·làs a Son Ribot". Un poc més avall, en es mateix reportatge, manifesten que "ja des d'es començament no veien ses coses clares".

Sé cert que tant a vltros com a jo mos agradaria sebre COM ho feren per obligar-los a acceptar una cosa que no veien gaire clara.

En aquests dies de manifestacions estudiantils se va rumorejar que es col·legials llorencins havien fet lo propi a la vila i havien llançat tomàtigues a n'Ignasi per protestar per sa política educativa de s'Ajuntament en lo de sa calefacció i es poliesportiu escolar.

Noltros, sempre disposats a que sa veritat suri pardamunt tot, hem fet ses gestions oportunes i hem pogut comprovar que no era ver, que tot havia estat un malvat rumor llançat p'ets intoxicadors de sempre.

En vista de s'extraordinària similitud entre es serveis públics de què disposen es poble de Sant Llorenç i sa major part d'es nuclis habitats d'es continent africà, sa nostra Corporació, amb molt bon criteri, ha decidit instal·lar lletreros com aquest a totes ses entrades de la vila.

D'aquesta manera, davant sa postissa i futurista perspectiva que pretenen Inca, Ciutat, Calvià... en declarar-se municipis d'Europa, Sant Llorenç tornarà a ses seves arrels més ancestrals.

Ja ho diu es llistí telefònic a sa pàgina 30 de ses fulles verdes.

I per acabar l'any 86,

* Celebrem amb alegria es començament del 87, que abans de s'estiu ja hi haurà nou batle i alguns regidors jubilats.

* Si algú vol enquadrar revistes, que faci de veure na Maria Galmés, que ella se'n cuidarà de tot.

* Preguem perquè hagin començat ses passes per canalitzar ses aigües i arreglar lo de s'abocador de fems.

* Que molts d'anys, i aquest que no cont!

Josep Cortès

Després de la derrota amb el Lloseta (0-1), el Cardassar es troba situat a la novena posició amb 14 punts, si bé a hores de redactar aquest escrit li manca jugar amb el recreatiu la Victòria, partit que se suspengué degut al mal estat d'Es Moleter a causa de la pluja.

Els partits a comentar són, per tant, el jugat dins Ses Salines i l'esmentat a la primera línia i amb el qual conclou la primera volta de la Preferent amb un balanç de 10 partits consecutius sense conèixer la victòria.

Dins Ses Salines, el Cardassar realitza una de les millors primeres parts. Jugant d'una manera conjunta i amb serenitat, els dos equips arribaren al descans sense que s'hagués mogut el marcador. A la segona, emperò, l'escenari canvià radicalment. L'equip visitant és castigat amb un penalt inexistència que significaria l'1 a 0. A partir d'aquest moment, els nervis i la manca d'idees s'imposaren a la conjunció desenvolupada pels jugadors llosetencs a la primera part, i el partit acabà amb una victòria contundent dels jugadors locals: 4-0.

Amb la visita del líder el diumenge següent no milloraren les coses, sinó més bé, tot el contrari: es perdien els dos positius i es produïa la lesió de Mondéjar. Si bé és cert que el Llosetenc aprofità l'única oportunitat de que disposà, també cal dir que poc temps després es quedaria amb un home menys. D'aquí derivà la tàctica de la segona part: un Cardassar jugant sempre dins el camp visitant i un Lloseta que trobava en el seu porter tota una garantia per anar-se'n de Sant Llorenç amb cap gol encaixat.

Esperem que a partir del primer partit de l'any que ve, el primer de la segona volta, el Cardassar torni trobar el camí del bon joc.

A la fotografia, Pasqual, que reapareixia contra el Lloseta després de tres setmanes d'inactivitat per lesió.

BASQUET

Amb la reunió sembla que se solventaren unes quantes coses: s'arreglà un poc el problema del transport i, a partir d'ara, l'entrenador serà en Jaume Mas, "Pisca".

NOTA

Voldria dir que les fotografies que apareixen en aquest número són les úniques que he pogut aconseguir fins ara, però que, a la pròxima edició, ja comptaré amb fotografies dels altres equips de Sant Llorenç.

S'Estel. Onze de la nit. Em trob parlant amb tres jugadors de "Sa Penya Cardassar". El motiu? "Veïam Jaume, és ben hora que diguis qualche cosa de noltros damunt sa revista". Teniu tota la raó, ni tan sols havia dit si éreu morts o vius. No en parlem més i ja veurem que en surt.

PENYA CARDASSAR

Porters: Jaume "Tareu" i Pere "Pisca".

Els altres jugadors: Llorenç "Garbeta", Mateu de Son Vives, Jeroni "Polvo", Gosti "Fava", Miquel "Gento", germans "Bosco" (Jaume i Sebastià), Tomeu "Escolà", Joan Miquel, Biel "Rotget", Lluís "de na Simona" (vos promet que això ha estat el que m'han dit aquests tres joves), Miquel "Metxo", Toni "Monjo", Toni "Figuera", Miquel "Espases", Pere "Valdés", "Forners jr.", Miquel "Minero", Joan Francesc "Raya" i Miquel "Comís" (el més veterà i el que corr més).

El rendiment de l'equip és més que acceptable, sobretot si tenim en compte la categoria dels rivals del seu grup. Es treballa en equip, cercant la conjunció, hi ha un ambient de cordialitat entre els jugadors i ganes de fer-ho bé, cosa que fins ara sembla que funciona: 11 partits jugats (8G, 1E, 2P), 17 punts i el primer lloc de la classificació empatats amb es Forat i Amba Romani.

En el capítol d'agraïments els jugadors volen destacar el recolzament dels seus "spon-

Jubilats

El dia 30 de novembre va tenir lloc l'assemblea general de l'Associació de Jubilats, a la qual s'elegiren els deu membres que han d'integrar la directiva durant l'any que ve.

Com ve essent habitual, no hi va haver candidats i cada elector va escriure els 3 o 5 noms que més li agradaren a una papereta.

Després d'haver fet l'escrutini dels 220 vots dipositats a l'urna -63 més que l'any passat-, es donaren els resultats que segueixen:

Bartomeu Nadal	132
Bernat Miquel	97
Miquel Sureda	96
Jeroni Genovart	74
Rosa Torres	71
Jordi Pont	71
Bartomeu Morey	64
Maria Riera	54
Llucà Sureda	53
Montserrat Mascaró	48
Sebastià Amer	47
Antònia Esplugas	30
Miquela Pont	26
Mateu Santandreu	26

D'entre els deu que havien tengut més vots es va procedir a l'elecció dels càrrecs, que quedà així:

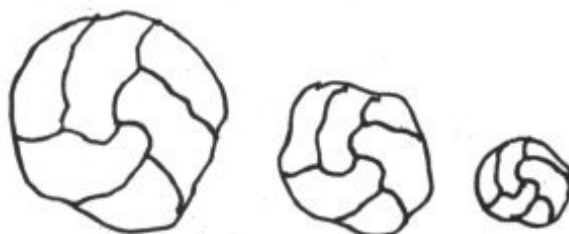
President, Bartomeu Nadal
 Vice-president, Bernat Miquel
 Secretari, Miquel Sureda
 Tresorera, Maria Riera

Guillem Quina

sors", sa Guàtlera i s'Estel, i el dels seus simpatitzants, sepecialment els dos que no es perden cap partit: en Jeroni Pep, un jove net ros, i s'absurdo, en Toby (es ca d'en Fornés).

I seguint amb els agraïments, la plantilla dóna les gràcies a la labor duita a terme pel "clan" Fornés de cara a mantenir aquest equip i poder seguir jugant a futbol. Endavant i sort, que no faltin les bromes i els gols.

Jaume Galmés

**Mejorar
 su mañana
 es nuestro
 trabajo,
 hoy.**

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Economia i Hisenda

Encara et recòrdo Lara, sense una forma concreta... És tan sols la teva imatge que flota a la meva ment.

Recordo tardes d'hivern pel finestral, davant un cafè...

Recordo el teu cos nu bronzejant-se al sol en un juny no tan llunyà... Però pareixen infinites les distàncies, llargues les cadenes i forts els sacrificis quan tu no hi ets.

No ets una dona, Lara, ets totes les dones, sense una forma concreta...

Ja no vigiles el meu somni, ja no et poses la meva camisa i el cafè s'està refredant a la soledat.

Ets apassionada, càlida i també freda.

Ets somniadora, imaginativa i també mecànica.

Però és així com m'agrades, així et segueixo recordant, espero que no canviïs, ja que...

...Ho ets tot i res...

...Lara.

No siguis així,

¿Per què intentes mantenir-me proper i a la vegada llunyà?

El teu joc és diferent, el teu amor em fa esclau.

Sento que voldria lliurar-me del teu encant,

però a la vegada, que la meua és una dolça presó.

¿Què és el que tens que em fa estar sempre prop de tu?

¿Ets, potser, la dama misteriosa que en somnis s'apodera de la meua ànima?

Però tu no respons, estàs aturada encara al meu front i els teus ulls parpallegen com si volguessis dir qualche cosa...

Però diuen tantes coses que em confonc i de bell nou tornes a parlar-me d'amor.

¿Per què?

¿Per què?

No siguis així,

no intentis encadenar-me.

Llorenç Ramis

BANC ESPANYOL DE CRÈDIT

BANESTO

La major empresa bancària d'Espanya al seu servei.

Acords de la Junta de l'APA del 9 de desembre:

1.- Felicitar tots els alumnes i mestres del centre obsequiant-los amb una fotografia del curs corresponent.

2.- Proposar al Consell Escolar que introdueixi les esmenes que segueixen al Reglament Intern del Centre.

a) Que el professorat compleixi no sòlament la jornada laboral, sinó també els dies lectius que assenyalava el Ministeri.

b) Dur a terme una campanya anti-tabac instant els mestres a que no fumin durant la classe.

c) Introduir a les tasques del SMOE la d'atendre els alumnes quan els corresponents pares li ho sol·licitin.

d) Establir que les reunions conjuntes entre pares i mestres se celebrin a l'horabaixa, possibilitant així la major assistència d'aquells.

e) Fer complir estrictament la llei quant a les revisions escolars i al control sanitari de l'aigua potable.

VIDRES I MIRALLS

CRISTALLERIA
Sant Llorenç

Carrer Major, 71
Telèfon 56 92 11

CA'S SERVERI

TALLER
MECÀNIC
REPARACIONS
EN GENERAL

Cardassar, 25 * SANT LLORENÇ

DESVARIEJOS (ALCOHÒLICS)**A manera d'agraïment a Pau Faner**

He comprat un bòtil de moscatell i he encetat un paquet de "Bisontes" (qualque vici ha de tenir l'aspirant a escriptor, no?).

Ara, ajagut damunt el llit, cerc la inspiració perduda (si és que l'he tenguda mai).

Escolt la "Dansa de les Walkíries", de Richard Wagner, al.lucinadíssim.

Mig endormiscat se'm presenta una dona, potser una mena de deesa amazònica, muntada sobre un corser tenyit per la foscor de la nit, els ulls encesos de vermell robí, quasi demoníacs. La femella m'agafa pels cabells i em fa tastar els seus llavis molsosos. Collons! Feia estona que no veia una fembra com aquesta, beneït sigui el moment.

Sent un esclafit deixondidor dins el meu cervell; potser necessit més moscatell. M'empàs la beguda d'un glop.

On som? L'avi em ve a despertar; després de tretze anys puc rallar amb un home amb prou enteniment i que em coneix bé.

Encenc una altra cigarreta. No m'ho acab de creure. Ja sé que el tabac és dolent i que l'avi es va morir de fumar massa, però crec que ell ho aprovarà. Dissertam sobre el meu anacronisme filosòfic: la realitat no està englobada dins el temps. Segueix essent un vell amb dos (?) ben posats.

Seguint els meus desvariejos alcohòlics intent caçar papallones per fer un regal a la meva mare, que després qualificarà de salvatge; a rel d'això esdevenç radical.

L'avia em vol pegar una espardenyada perquè he pegat al meu germa; després me'n don compte que l'estim massa... el sentimentalisme em perdrà.

Tenc por d'esser descobert fent visibles els meus pensaments. El pecat del pensament, la recriminació a la reflexió, massa incongruent.

La decadència de la raó: les dificultats en la consciència d'intel·ligència són prou greus per discernir encara sobre elles.

Supos que és una culpabilitat no saber captar l'interiorisme per pura ignorància.

He de cercar un forat per on sortir de l'abstracció repelent del moment prolongat.

Som incorregible, vull una solitud en companyia.

Vaig fins a Barna i hi trob una al·lusió irreal (fantasmagòrica). Em trob na Núria, cenyida dins els seus "pantys" negres, uhau!, quina figura! (Això ja deu ser declinació cap a l'obsenitat o potser calentura mental).

Dins el somni puc permetre'm el luxe de fer-li l'amor, quines anques!, quins pits!

A la ràdio sona en Llach i na Rossell, fantàstic: m'agradaria esser revolucionari, però som massa covard o massa intel·ligent (?), i que consti que no és per comoditat, simplement reaccionarisme.

He aturat el temps llevant-li les piles al rellotge. El temps només és una successió de fets passats que podem millorar (nyàs!).

M'he fotut quasi un bòtil de moscatell i no passa res (fotre!). L'infern no pot ser pitjor que això, ni millor, supòs. Mon pare em mira amb ulls esglaiats.

Som fill del moment (Diria fill de puta, però no ho som).

He d'acabar, sinó em tornaria massa normal, i això mai!

Torn a encendre una cigarreta i a beure moscatell.

Tenc un piano imaginari dins l'aire, melodies moscatellianes.

Escoltar: no hi ha res irreal, malgrat de vegades hagi de tocar de peus a terra.

P.D.: No begueu moscatell: produeix desvariejos (Vatuadeli: mallorquinització).

Joan Bosch i Roig.

AUTOESCOLA CARDASSAR

major, 22

TOT FESTA

Ho tenim tot per a la seva festa:

COMUNIONS
BATEJOS
NOCES
ANIVERSARIS
I FESTES EN GENERAL

Manacor
C/. Joan Segura, 6
T. 554951

Cala Millor
C/. Es Molins, 7
T. 586165

ARTIGLES⁸⁶
presenta:

N'ESPARDENYER

A MI M'AGRADARIA
TENIR UNA GÀBIA COM
LA TEUA; BEN DEVANT
SA PORTA. AIXÍ POTS
TORRAR MÉS AVIAT
ELS CUNILLS

VAIG A FER-ME
UNA GÀBIA
PER POSAR-LA
D'AVANT SA
MEVA PORTA

ADEU,
ESPARDENYER! JA
ME CONTRA-
RÀS COSES

AH! ESPARDENYER!
COM T'HA ANAT
LA GÀBIA? JA
HAS TORRAT
CUNILLS

PUF! MOLT
MALAMENT JA
NO ME SALUDA
NINGU PEL CARRER

PE... PERO...
TOT AIXÒ PER UNA
GÀBIA? JO JA FA
VINT ANYS QUE
LA TENC I NO
ME DIUEN
RES

PODRIA SER
QUE ME TENGUIN
ENVEJA, LA
MEVA GÀBIA ÉS
MOLT BONA.

QUÈ? NO ÉS
GUÀPA?

DE TOTES MANERES
S'HA VIST QUE AQUI
NO DEIXEN TENIR
GÀBIES D'AVANT SA
MEVA PORTA

PER LA GÀBIA
ELS VEÏNS
M'AMENACEN;

EL CAPELLÀ
EM VOL
EXCOMULGAR;

EL BATLE
ME VOL ENGBAR
DES POBLE...

!?

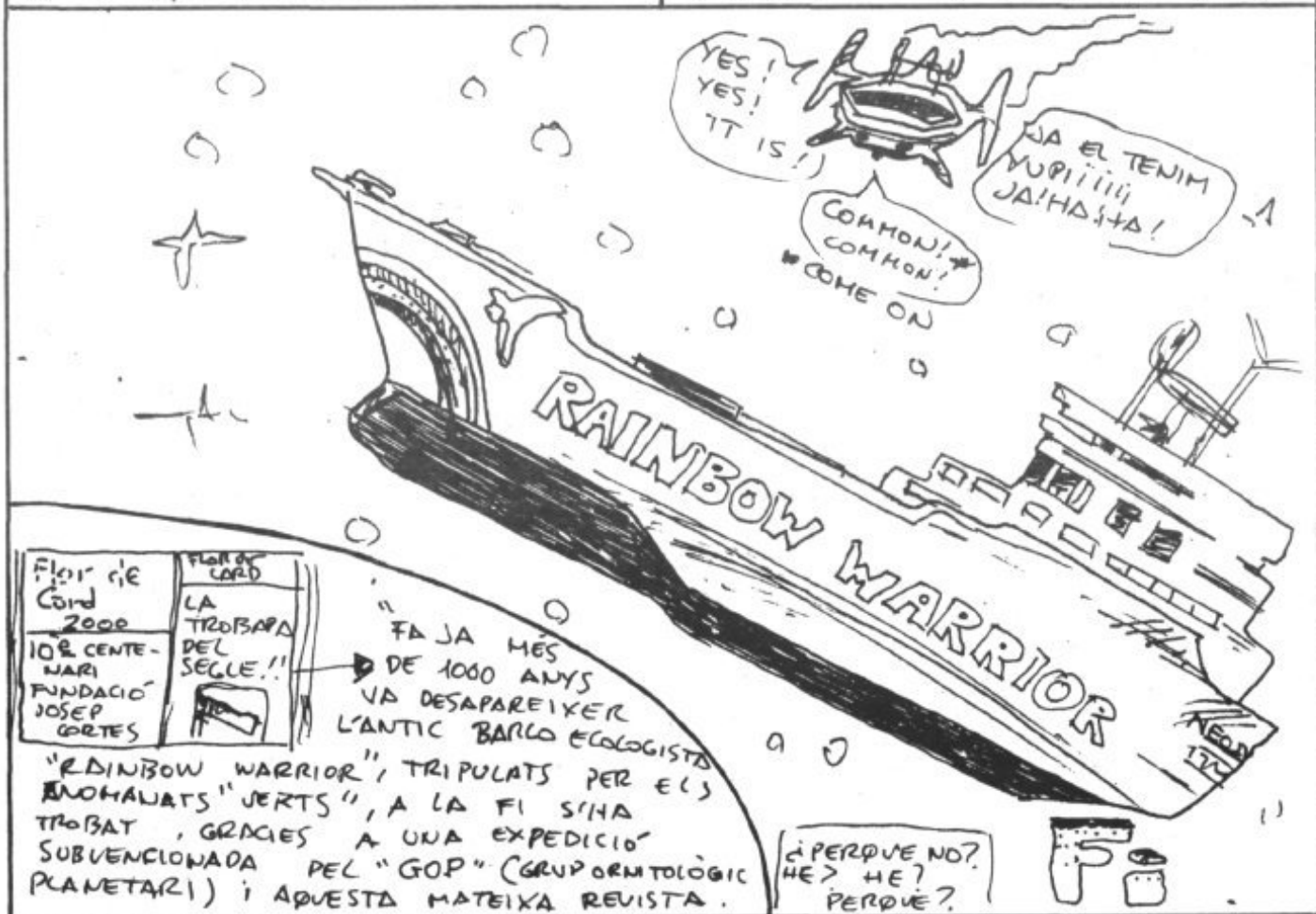
ARA SABRÀ QUE
PASSA QUAN POSA
LA GÀBIA EN MIG
DES CARRER.

FA TRES DIES
QUE NO PUC
PASSAR AMB ES
CARRO

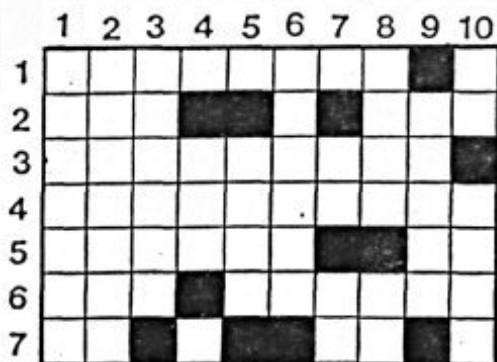
EL DUREM A
LA GUER-
RA CIVIL

L'INCREDIBLE VIATGE DE L'OCTAGON

MOTS ENCREUATS

Negació. 9.-Boja. 10.-Al rev. Nom de lletra. Darrera.

HORITZONTALS.- 1.-Límit. Nom de lletra. 2.-Nom de lletra. Cinc-cents. Cadascuna de les parts assortides en què es divideix un tot que s'ha de distribuir entre diferents persones. 3.-Que lamina. 4.-Convertir un alcohol en èter. 5.-Nom de les gerinàcies pertanyents al gènere "geranium". Preposició. 6.-Altar. Fregar amb arena. 7.-Al rev. terminació verbal. Símbol del sofre. To. Vocal.

VERTICALS.- 1.-Donar facultat a algú per fer alguna cosa. 2.-Substància catàrtica i diürètica que sobté del suc del cogombre salvatge. 3.-Brancatge. 4.-Símbol del iode. Violenta irritació contra algú o alguna cosa. Consonant. 5.-Cinc. Nena. 6.-Acció de rifar-se algú. 7.-Cinc-cents. Cinc-cents u. Pronom. 8.-Arbust autòcton de la família de les verbenàcies.

SOPA DE LLETRES

X I U X I U E J A R
E E B F I D T Z R X
M C R A E L C A A E
E D F R A F E B B R
N E G H A P G M C I
E H I L D D A Z A N
I A T S E L A X N G
A K G H I F B E D U
J L Y N A P M A X I
X O P A D A S U S L
M P R S B M T E T L
A O N C A O T L O A

Maria Galmés

ESPORTS

SOLER »« PONT

Carrer Nou, 35 T.569310 SANT LLORENÇ.

Ala! a cercar deu noms
que comencen amb la
lletra "X".

ENDEVINALLA

no som rei i duc corona;
mai a cavall he colcat,
però en sa nit i de dia
puc gastar sa fantasia
de dur ets esperons posats.

FUGA DE VOCALS

_ N _ D _ L , M _ T L _ S _ T _ R R _ D _ S
_ Q _ L Q _ _ G L _ P _ T _ D _ V _
_ _ X _ _ S _ Q _ _ M ' _ L _ G R _ _ M _
P _ R _ V _ C L _ R _ S _ V _ G _ D _ S .

SOLUCIONS

FUGA DE VOCALS.
A Nadal, metles torrades
i qualche glopset de vi;
això és que m'alegra a mi,
però ve clares vegades.
ENDEVINALLA
Es un gall.

MOTS ENCREUATS
D E R I V A D A E
E L A D L O T
L A M I N A D O R
E T E R I F I C A R
G E R A N I D E
A R A A R E N A R
R I S S O A

SOPA DE LLETRES
X I U X I U E J A R
E E I I
M R L
E R A E
N A P M
I D A
E A T S E L A X
G X
U
I X A V M A X I
L U
L T
A

El Moviment d'Objectors de Consciència -M.O.C.- ve, des de fa uns mesos, enviant una sèrie d'articles a dotze publicacions de Premsa Forana dels voltants de Manacor.

A la importància de que cada localitat posseeixi el seu propi mitjà de comunicació, al marge dels òrgans de poder, s'uneix la necessitat de conservar i desenvolupar la cultura tradicional i lingüística de cada un dels pobles que conformen Europa.

L'Europa dels pobles, de les regions, federats i solidaris entre ells, cada un amb les pròpies peculiaritats culturals no hauria d'ésser un obstacle per a la desaparició de les fronteres nacionals, tant físiques com culturals, dels països que actualment formen Europa.

El canvi de mentalitats, fonamental per a que ni la llengua ni la tradició de qualsevol dels pobles s'erigeixi en barrera enfront d'altres tradicions i altres llengües, és una de les primeres tasques que cal dur a terme. De poc serveix a la causa d'una Europa lliure, justa i pacífica el que les actuals autonomies es transformin en nacions i es converteixin en el que avui són els actuals estats europeus, fràgilment units per llaços purament econòmics. La necessitat de substituir l'actual règim econòmic que impera en el planeta -capitalisme o comunisme- i el darrer fi del qual és obtenir el màxim profit amb el mínim esforç és una altra de les metes a aconseguir entre tots, i substituir-lo per un cooperativisme autogestionari a cada una de les regions d'Europa.

El fi de l'existència humana és la felicitat.

El diàleg, la tolerància, el sentit ètic de l'existència, la comprensió, l'ajuda mútua i, a la vegada, l'exigència i la revolta contra una societat, contra un sistema que permet que visquin la minoria en contra de la majoria, són els mitjans que poden ajudar-nos a realitzar un canvi qualitatiu dins cada un de nosaltres, un canvi de mentalitat, aprendre a pensar, el desenvolupament d'un sà sentit crític i constructiu.

El M.O.C. de Manacor li vol agrair, Sr. Director, la gentilesa envers les seves col·laboracions, tant si foren publicades com si no ho foren, i felicitar-lo, juntament amb els seus col·laboradors en la tasca de treure periòdicament a llum una publicació que ja s'ha fet imprescindible en la vida cultural d'aquest poble.

Molts d'anys!

M.O.C.
Manacor

Història

En el testament fet dia 10 de gener de 1419 pel canonge Nicolau Rossell veim que fa deixes als convents de monges i frares (Santa Maria Magdalena, Tercera Regla, etc), Hospitals, obra de Lluc, Puig de Pollença, i 5 florins a l'obra de l'església de Santa Maria de Montserrat. Fa altres deixes a parents i amics. (ACM perg. nº 9719).

Dia 25 de febrer de 1475, Joan Ballester tenia en feu d'un cavall armat la cavalleria que abans fou d'En Burguet, després dels Llulls (Sos Llulls). Miquel Ballester tenia establida a certs cens l'alqueria de les Planes i l'alqueria de Begur, de pertinences de dita cavalleria. (ACA reg. 3433 f. 148v).

Ramon Rosselló

POLLASTRES
ROSTITS

Sureda, 1
Telèfon 570624

EL "SAINETE"

Don Melcion regia la Parròquia.

Una colla de monges formenterenques -Sor Francisca de la Puríssima i Sor Pilar- animaven la vida juvenil femenina llorencina.

Primer el "sainete" i després "sa comèdia" -més llarga i més seriosa-.

Representacions per a Nadal i Pàsqua, és a dir, gairebé tot l'hivern copat per assajos i preparació.

La fotografia capta un moment de la representació del "sainete" on resulten ben visibles (d'esquerra a dreta) n'Antònia "Velleita", na Francisca Melis, n'Àngela "Baiona", na Catalina "de Sa Torre", na Margalida "Manola", na Francisca "Rossa" i na Maria "Xema".

Na Catalina "de Sa Torre", entre draps aguanta una criaturona de mesos: na Bel "Cadireta".

Abans de la popularització de la televisió, "Sa Rectoria", "Es Centro", sens dubte desenvolupà una funció vital en el sí de la comunitat llorencina al ésser nucli de l'acció -poca o molta, encertada o errada- socio-cultural vilatana.

Aleshores, disposava d'unes condicions òptimes: d'una banda, sense ésser gros, disposava de certa cabuda, situat al bell mig de la vila i, sobretot, era part de l'Església que sempre -potser més ahir- ha comptat amb un alt grau d'incidència en la vida dels nostres pobles.

Aquesta condició, ésser centre de la vida

socio-cultural, és un fet que (potser llevat d'uns pocs anys del Club Card amb un ritme trepidant) no ha copat cap altre indret.

Sens dubte és un buit que existeix des de molt de temps ençà, empès per l'existent dispersió d'objectius i al qual s'hauria de posar remei.

Una altra cosa que em suggereix la fotografia és la curiositat que volta els records infantils; aqueixa mena de fotografia descontextualitzada que supòs tots tenim i que com pareix per associació al pensament.

Així pensant amb el sainet em va comparèixer una imatge que podria, ben bé, dibuixar amb detalls: na Margalida "Solaies" plorava vora la reixa d'una presó a una comèdia de "Sa Rectoria", i som incapaç de recordar vora qui estava assegut, quins eren els altres artistes, quin era el títol de l'obra...

¿Per què guard tan clara aquesta imatge i no una altra de la mateixa comèdia? És de suposar que fou una imatge que per algun motiu em causà impacte però... per quins motius? ¿Per què...? ¿Com...?

I sabeu que se'n troben de qüestions sense resposta!

Racó per afegir-hi els tòpics nadalencs de sempre.

Guillem Pont